

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS IR MERO DARBO ATASKAITA UŽ 2009 METUS

Tarybos komitetų ir komisijų veikla

2009 metų pabaigoje Šiaulių miesto savivaldybės taryboje buvo 6 frakcijos:
Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų - 4 nariai (seniūnas Jonas Bartkus);
Partijos “Tvarka ir teisingumas” – 4 nariai (seniūnė Kristina Lementauskaitė);
Naujosios sąjungos (socialliberalų) – 5 nariai (seniūnas Leonas Strazdauskas);
Socialdemokratų – 6 nariai (seniūnas Justinas Sartauskas);
Liberalų ir centro sąjungos – 5 nariai (seniūnas Edvardas Peleckas).

Darbo partijos ir valstiečių liaudininkų jungtinė frakcija – 3 nariai (seniūnė Danguolė Martinkienė). Ši frakcija susikūrė 2009 metų sausio mėnesį, o gegužės pabaigoje įsijungė į Tarybos valdančiąją koaliciją, šiuo metu turinčią 21 narį.

Du Tarybos nariai nepriklauso jokiai frakcijai.

Kaip žinia, į miesto Savivaldybės tarybą yra išrinktas 31 narys. Tačiau Taryba visus 2009 metus, išskyrus keliolikos dienų laikotarpį metų pabaigoje, dirbo ne visa sudėtimi, nes, Šiaulių miesto apylinkės teismo sprendimu nuo 2008 metų liepos 29 dienos du Tarybos nariai, Romanas Čokovas ir Igoris Strupeikis, įtarus juos galimu kyšininkavimu, buvo nušalinti nuo Tarybos nario pareigų, ir šis nušalinimas tebesitęsia iki šiol.

Kalbant apie Tarybos darbą malonu konstatuoti, kad Tarybos nariai pavyzdingai lankė komitetų, komisijų ir Tarybos posėdžius. Nedalyvavimo be pateisinamos priežasties atvejų beveik nebuvo.

Taryba 2009 m. gruodžio 17 d. priėmė sprendimą „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, kuriuo antrą kartą per šią kadenciją sumažino Tarybos narių su jų veikla susijusias kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto paslaugoms apmokėti kas mėnesį skiriamas išmokas. Reglamente patikslinta bendrų komitetų posėdžių (anksčiau mes juos vadindavome išplėstiniais) organizavimo tvarka, balsavimo teisę suteikiant ne vien tokį posėdį inicijuojančio komiteto nariams, bet ir kitų komitetų nariams.

2009 metais įvyko 12 Tarybos posėdžių, vienas iš jų – iškilmingas.

Tarybos veikla labai priklauso nuo jos komitetų darbo. Jų, kaip žinia, yra penki:

Finansų ir ekonomikos (pirmininkas Alfredas Lankauskas),
Miesto ūkio ir plėtros (pirmininkas Zenonas Buivydas),
Sveikatos ir socialinių reikalų (pirmininkė Birutė Marija Paplauskienė),
Švietimo, kultūros ir sporto (pirmininkas Juozas Pabrėža)
bei **Kontrolės** (pirmininkas Vytautas Juškus).

Finansų ir ekonomikos komiteto veikla

2009 metais įvyko 28 komiteto posėdžiai, iš jų 3 – bendri su kitais komitetais. Juose apsvarstyti 290 Tarybos sprendimų projektų.

Natūralu, kad vienas iš pagrindinių komiteto veiklos klausimų buvo Šiaulių miesto savivaldybės 2009 metų biudžeto projekto svarstymas ir rekomendacijų dėl jo tobulinimo priėmimas. Prie biudžeto – jį tikslinant ir koreguojant – klausimo komitetas, kaip ir visa Taryba, grįžo dar ne kartą.

Kitas klausimas, tiksliau klausimų grupė, buvo susijusi su paslauga, kurias teikia savivaldybės įmonės ir įstaigos, tarifais. Komiteto nariai siekė, kad įmonės ir įstaigos savo veiklos vidaus sąnaudų neperkeltų ant vartotojų pečių, o paslaugų įkainai būtų keičiami tik dėl išorinių veiksnių.

Iš 290 komiteto svarstytų klausimų 8 nagrinėti dar iki oficialios jų registracijos. Tai, kad profilinis komitetas ar keli komitetai iš anksto supažindinami su klausimu, dėl kurio anksčiau ar vėliau reikės rengti atitinkamą Tarybos sprendimą, yra naudingas ir Tarybos nariams, ir rengėjams: pirmieji iš anksto sužino problemą ir gali labiau į ją įsigilinti, antrieji gauna preliminarius vertinimus ar patarimus.

Miesto ūkio ir plėtros komitetas

Per 2009 metus įvyko 15 komiteto posėdžių, juose apsvarstyta 279 klausimai, iš kurių beveik pusė, 135, susiję su detaliesiais planais.

Komitetas apsvarstė ir priėmė atitinkamas rekomendacijas dėl miesto plėtrai reikšmingų specialiųjų planų: miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, antrinių žaliavų ir mišriųjų atliekų konteinerių aikštelių, Šventupio gyvenamojo rajono gatvių tinklo schemos.

Be detaliųjų ir specialiųjų planų, komiteto nariai daug dėmesio skyrė miesto ūkio plėtrai ir gyventojams svarbiems klausimams, tokiems kaip dumblo įrenginių ir termofikacinės elektrinės statybos; vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymo nuostatų patvirtinimo; miesto gatvių tiesimo, remonto, priežiūros ir plėtros 2009 metais programos ir kitiems.

Klausimas dėl pramoninio parko plėtros bei investuotojų pritraukimo svarstyti net šešiuose komiteto posėdžiuose.

Komiteto nariai aktyviai dalyvavo detaliųjų planų viešuosiuose svarstymuose.

Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto veikla

2009 metais įvyko 22 Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto posėdžiai. Komitetas apsvarstė net 400 Tarybos sprendimų projektų, daugiausia iš visų komitetų.

Vienas iš posėdžių buvo išvažiuojamasis: komiteto nariai lankėsi Varpo gatvės 9-ajame pastate, susipažino su jo būkle ir tarėsi dėl jo tolesnio panaudojimo sveikatos priežiūros ar gydymo reikmėms.

Komitetas pateikė septynias rekomendacijas Savivaldybės administracijai: dėl Šiaulių miesto savivaldybės 2009 m. biudžeto projekto; dėl pastato, Varpo g. 9, Šiauliuose, panaudojimo; dėl Ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centro Globos poskyrio lovadienių įkainių; dėl ligoninės steigėjo funkcijų perėmimo ir kitas.

Iš komiteto 2009 metais svarstytų svarbesnių miesto bendruomenės sveikatos priežiūros ir socialinių klausimų paminėtini šie: dėl Šiaulių miesto savivaldybės 2009 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo; dėl Rėkyvos ambulatorijos reorganizavimo; dėl maksimalaus trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos išlaidų finansavimo dydžio; dėl asmenims su sunkia negalia dienos socialinės globos jų namuose skyrimo, teikimo, mokėjimo tvarkos bei kainos.

Švietimo, kultūros ir sporto komitetas

Per 2009 metus įvyko 16 komiteto posėdžių, apsvarstyti 84 klausimai.

Svarbiausieji iš jų buvo susiję su miesto mokyklų tinklo optimizavimo problematika.

Vasario mėnesį komiteto inicijuotame bendrame Tarybos komitetų posėdyje buvo aptartos šio tinklo pertvarkos perspektyvos.

Kovo mėnesį komiteto nariai lankėsi Gytarių „Sandoros“ ir „Šventupio“ mokyklas, pasidalijo mintimis dėl jų ateities.

Balandžio mėnesį komiteto inicijuotame kitame bendrame Tarybos komitetų posėdyje buvo svarstomas klausimas dėl Gytarių mikrorajono mokyklų reorganizavimo galimybių; priimtas rekomendacinio pobūdžio nutarimas nuo 2009 metų rugsėjo 1 dienos prijungti „Šventupio“ vidurinę mokyklą prie Gytarių vidurinės mokyklos ir mokyklas įkurdinti Gytarių vidurinės mokyklos pastate.

Komiteto nariai laikėsi pozicijos, kad miesto vaikams ir jaunimui nebrangtų sporto, kultūros bei kitos paslaugos, o neišvengiamais brangimo atvejais jis būtų minimalus ir sąnaudų požiūriu objektyviai pagrįstas. Tačiau kai kurių paslaugų įkainius, atsižvelgdamas į sunkią konkrečių biudžetinių įstaigų finansinę būklę, komitetas leido padidinti.

Be to, komitetas apsvairstė ir pareiškė savo nuomonę ir kitais svarbiais klausimais: dėl mokinio krepšelio lėšų perskirstymo tarp mokyklų; dėl miesto bendrojo lavinimo mokyklų rekonstrukcijos; mokinių nemokamo maitinimo kainų nustatymo; masinių renginių organizavimo Šiaulių mieste taisyklių; miesto Jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir nuostatų bei kitais.

Komitetas aktyviai bendravo su savo veikos sričių socialiniais partneriais – Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos Šiaulių miesto skyriaus taryba, Švietimo darbuotojų profesinės sąjungos Šiaulių miesto susivienijimu bei Ikimokyklinių įstaigų asociacija.

Komitetas parengė ir Tarybai svarstyti pateikė naujas dviejų sprendimų projektų redakcijas.

Kontrolės komiteto veikla

Per 2009 metus komitetas trijuose posėdžiuose apsvairstė 7 klausimus ir pateikė 5 rekomendacijas.

Komitetas domėjosi, kaip įgyvendinamos Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2008 ir 2009 metais atliktų auditų ir patikrinimų rekomendacijos, pateikė savo pasiūlymus ir išvadas dėl šios tarnybos 2010 metų veiklos plano projekto, domėjosi einamąja tarnybos veikla.

Komitetas pateikė rekomendaciją Savivaldybės administracijai dėl pedagoginio ir kito personalo maitinimosi mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų valgyklose reglamentavimo. Įgyvendindama šią rekomendaciją, Administracija parengė Tarybos sprendimo projektą „Dėl Šiaulių miesto švietimo įstaigų darbuotojų maitinimosi tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuriam Taryba pritarė.

Komitetas pateikė pastabų dėl nekokybiškos apskaitos kai kuriose ikimokyklinėse įstaigose, neturinčiose reikiamos kvalifikacijos buhalterių, bei neefektyvių viešųjų pirkimų. Komiteto nuomone, centralizavus viešuosius pirkimus, maisto produktų ir kitų prekių kainos kristų 20 – 30 procentų. Savivaldybės administracijos direktoriui buvo pasiūlyta sudaryti veiksmų planą šioms ir kitiems Kontrolės ir audito tarnybos nurodytiems trūkumams ikimokyklinėse pašalinti. Įgyvendindama šį pasiūlymą, Savivaldybės administracija parengė Tarybos sprendimo projektą „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo“.

Per praėjusius metus Tarybai svarstyti buvo pateikta 439 sprendimų projektai; priimtas 401 sprendimas; nepritarta 38.

Visi Tarybos sprendimų projektai buvo skelbiami savivaldybės interneto tinklalapyje. Tarybos posėdžiai transliuojami internetu.

2009-aisiais metais Taryba priėmė keletą miesto plėtrai ir gyventojams reikšmingų sprendimų:

- patvirtino Šiaulių miesto bendrąjį planą,
- pritarė akcinės bendrovės „Šiaulių energija“ siūlymui statyti termofikacinę elektrinę,
- priėmė sprendimą dėl Šiaulių dumblo įrenginių statybos finansavimo,
- pritarė Šiaulių pramoninio parko tolimesnei plėtrai (jo antrajam etapui),
- patvirtino nekilnojamo turto mokesčio 2010 metų tarifą,
- karšto vandens skaitiklių priežiūrą (patikrą ir keitimą) pavedė akcinei bendrovei „Šiaulių energija“,
- nustatė naujas centralizuotai tiekiamos šilumos kainas dedamąsias,
- patvirtino naujas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas,

- nustatė pajamų mokestį už pajamas, gautas iš veiklų, kuriomis verčiamasi turint verslo liudijimą.

Daugiausiai sprendimų projektų pateikė šie Administracijos skyriai: Architektūros ir urbanistikos – 136, Turto valdymo – 73, Investicijų ir plėtros – 50, Ekonomikos – 43, Juridinis – 23, Švietimo skyrius – 21.

Etikos komisijos veikla

2009-aisiais metais Etikos komisija neposėdžiavo. Komisija negavo nė vieno skundo ar pareiškimo dėl Tarybos narių etikos normų pažeidimo ar viešųjų ir privačių interesų konflikto.

Tarybos 2009 m. gruodžio 17 d. sprendimu sprendimu komisijos sudėtis buvo papildyta dar viena nare – Medelyno seniūnijos Sodo – V. Bielskio seniūnaitijos seniūnaite Valerija Misiūniene.

Administracinė komisijos prie Šiaulių miesto savivaldybės tarybos veikla

2009 metais Administracinė komisija prie Šiaulių miesto savivaldybės tarybos išnagrino 1.166 administracinių pažeidimų bylas.

Daugiausia jų buvo dėl alkoholinių gėrimų gėrimo arba girtos pasirodymo viešosiose vietose – 548 bylos; dėl viešosios rimties trikdymo - 440; dėl gyvūnų įsigijimo, laikymo bei registravimo gyvenamosiose vietovėse taisyklių pažeidimo - 53; dėl švaros taisyklių pažeidimo - 34; dėl rūkymo vietose, kuriose draudžiama tai daryti, - 26; dėl važiavimo be bilieto viešuoju transportu - 23 bylos.

Buvo paskirta baudų už 103 tūkst. litų. Iš viso sumokėta ir per antstolius išieškota baudų už 84 tūkst. litų.

Jaunimo reikalų tarybos veikla

Miesto jaunimo reikalų tarybą sudaro penki Savivaldybės tarybos nariai, vienas Savivaldybės administracijos atstovas ir šeši Jaunimo organizacijų asociacijos „Apskritasis stalas“ deleguoti nariai. Jaunimo reikalų tarybai pirmininkauja Savivaldybės tarybos narė Aušra Kazlauskienė. 2009 m. taryba posėdžiavo tris kartus.

Miesto savivaldybė dalyvauja trimečiame (2009-2011 metų) Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projekte „Partnerystės tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas įgyvendinant integruotą jaunimo politiką“. Be Šiaulių, šiame projekte dalyvauja dar šešios Lietuvos savivaldybės. Mūsų savivaldybė projekte atsakinga už kompleksinių pagalbos priemonių sukūrimą neorganizuotam jaunimui. Iš projektui skirtų beveik 3,3 mln. litų, Šiauliams paskirta 300 tūkst. litų.

Rugsėjo mėnesį Jaunimo reikalų tarybos nario Alfredo Lankausko iniciatyva buvo organizuota pilietinė akcija „Laisvė dviračiui“. Akcijoje dalyvavo apie 300 dalyvių.

Gruodžio mėnesį vyko du jaunimo neformalioms grupėms ir nevyriausybiniams organizacijoms skirti seminarai „Lyderių mokymai ir projektų rašymas“, kuriems organizuoti lėšų skyrė Jaunimo reikalų departamentas. Seminaruose dalyvavo 100 dalyvių.

SAVIVALDYBĖS FINANSAI

Praėjusių metų Savivaldybės biudžeto pajamų planas buvo 274,8 mln. litų; pajamų gauta 244,9 mln. litų. Planas neįvykdytas 29,9 mln. litų, arba 10,9 procento.

Gyventojų pajamų mokesčio planas įvykdytas 80,7 procento: planuota gauti 117,4 mln. litų, gauta – 94,8 mln. litų, arba 22,6 mln. litų mažiau nei planuota.

Turto mokesčių planas įvykdytas 94,5 procento: planuota gauti 9,1 mln. litų, gauta 8,6 mln. litų, arba 0,5 mln. litų mažiau.

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą metų planas buvo 10,4 mln. litų. Jis įvykdytas 90-čia procentų (negauta 0,9 mln. litų).

Kitų pajamų planuota gauti 20,9 mln. litų, gauta 19,2 mln. (91,6 procento), arba 1,7 mln. litų mažiau.

Šioje ataskaitoje aš norėčiau apsistoti **prie gyventojų pajamų mokesčio**. Mokesčių, kurie priskirti Savivaldybei, struktūroje jis sudarė 82,9 procento, o visų biudžeto pajamų (įskaitant dotacijas ir kitas pajamas) struktūroje – 38,7 procento.

Kaip minėta, gyventojų pajamų mokesčio gauta 22,6 mln. litų mažiau. Todėl tikslinga apsistoti ties pagrindinėmis jo nesurinkimo priežastimis, kurios, Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos nuomone, buvo tokios:

- **Žymiai padidėjo gyventojams gražinamos šio mokesčio permokų sumos.** Per 2009 metus gyventojams gražinta 12,7 mln. permokų, arba 5 mln. litų daugiau nei per 2008 metus.

- Nuo 2009 metų sausio 1 dienos gyventojų pajamų mokesčio **tarifas nuo 24 procentų sumažėjo iki 15**. Dėl to miesto biudžetas neteko 47,3 mln. litų pajamų.

- **Pajamų iš šio mokesčio surinkimui negatyvios įtakos turėjo Lietuvos ūkio, tuo pačiu ir Šiaulių miesto įmonių veiklos, nuosmukis.** 2009 metais miesto įmonių deklaruota parduotų prekių ir paslaugų vertė, palyginus su 2008-aisiais, buvo mažesnė 28 procentais.

- 6,7 tūkst., arba 11 procentų, **sumažėjo vidutinis dirbančiųjų skaičius.** 2009 metų III ketvirtį Šiauliuose jis buvo 52,6 tūkst., kai tuo pačiu metu 2008 metais – 59,3 tūkst. Sumažėjimas 6,7 tūkstančiais, arba 11 procentų..

- **Ženkliai padidėjo nedarbas.** 2010 metų sausio 1 dieną jis Šiaulių mieste siekė 11,4 procento. Prieš metus jis buvo 4,4 procento, arba 7 procentiniais punktais mažesnis.

- **Padaugėjo bankrutavusių įmonių.** 2009 metais Šiauliuose buvo 54 mokesčių mokėtojai, turėję bankrutavusios įmonės teisinį statusą. 2008 metais jų buvo 18. Per vienerius metus jų skaičius padidėjo 36.

- **Gyventojų pajamų mokesčio įplaukos į miesto biudžetą būtų ženkliai didesnės,** jei jis, surinktas iš visų miesto įmonių, įstaigų ir organizacijų, **nebūtų perskirstomas pagal deklaruotą gyvenamąją vietą.** Mieste dirba daug gyventojų iš visų Šiaulių apskrities rajonų, ypač iš Šiaulių rajono, ir jų su darbo santykiais susijęs pajamų mokestis atitenka tų rajonų savivaldybėms. Tuo finansiškai reikšminga dalimi yra nubraukiamos mūsų pastangos mieste sudaryti palankesnes verslui sąlygas ir kurti naujas darbo vietas.

Be to, 2009 metais, apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai dėl savo darbuotojų kaltės atgaline data tikslinant gyventojų pajamų mokesčio įplaukų priskyrimą pagal deklaruotą gyvenamąją vietą, iš Šiaulių miesto biudžeto buvo atimti 6 mln. litų.

Gyventojų pajamų mokesčio priskyrimas ne pagal darbo, o pagal gyvenamąją vietą išlieka didele vadinamųjų žiedinių, t. y. didžiųjų miestų, savivaldybių problema, reikalaujančia atitinkamų mokesčių įstatymų korekcijos.

Atskira kalba apie Savivaldybei priskirtus **turto mokesčius**. Neįvykdyti nei žemės, nei nekilnojamojo turto, nei nuomos mokesčio už valstybinę žemę mokesčių planai – iš jų, kartu paėmus, gauta 1,1 mln. litų mažiau, nei planuota, mokesčių įplaukų. Neseniai valstybinė mokesčių inspekcija nustatė, kad Šiaulių mieste ir apskrityje net 939 gyventojai ir ūkio subjektai po keletą metų nemokėjo nekilnojamojo turto mokesčio, kai kurie iš jų – net trejus metus. Išvada viena: turto mokesčiai yra blogai administruojami. Savivaldybės finansų ir ekonomikos skyriai turi glaudžiau bendradarbiauti su apskrities valstybine mokesčių inspekcija ir valstybės įmone Registrų centru, kad operatyviai būtų išaiškinami skolininkus bei nustatyta tvarka sumokėti priskaičiuoti mokesčiai.

VERSLAS IR VERSLO APLINKA

2009 metų pabaigoje Šiaulių mieste buvo 3.745 veikiančios ūkio subjektai, tai 4,43 proc. daugiau nei 2008 metais (3.586 įmonės). Šiaulių miesto savivaldybėje per pastaruosius penkerius (2005-2009) metus veikiančių ūkio subjektų skaičius išaugo apie 17,2 proc.

Šiauliuose 2009 metais, vertinant ūkio subjektus pagal teisinę formą, daugiausia buvo uždarytųjų akcinių bendrovių 44,6 proc., individualių įmonių - 27 proc., bendrijų - 10,3 proc. bei asociacijų - 7,1 proc. Pastarųjų kelerių metų tendencija yra tokia: uždarytųjų akcinių bendrovių skaičius auga, o individualių įmonių mažėja. Pagal ekonomines veiklos grupes Šiaulių mieste dominuoja prekybos, nekilnojamo turto nuoma, apdirbamoji pramonė bei transporto ir sandėliavimo paslaugos.

Šiauliuose didžioji dalis veikiančių ūkio subjektų yra smulkūs: 72 proc. įmonių turi iki 4 darbuotojų, 16 proc. – nuo 5 iki 9 darbuotojų, 10 proc. – nuo 10 iki 19 darbuotojų, 9 proc. – nuo 20 iki 49 darbuotojų, 1,44 proc. – nuo 50 iki 99 darbuotojų. Tik po 1 proc. sudaro įmonės, kuriose dirba nuo 100 iki 149, nuo 150 iki 249 ir nuo 250 iki 499 darbuotojų. Šiauliuose taip pat veikia 3 įmonės, kuriose dirba nuo 500 iki 999 (tai sudaro 0,08 proc.). 2 įmonės turi 1000 ir daugiau darbuotojų (tai sudaro 0,05 proc.).

Didžiausi darbdaviai 2009 metų gruodžio mėnesio duomenimis, buvo viešoji įstaiga Šiaulių apskrities ligoninė – 2.184 darbuotojai, Neaustinių medžiagų fabriko įmonių grupė – 1.138, Šiaulių universitetas – 1.080 darbuotojų, akcinės bendrovės Lietuvos pašto Šiaulių filialas - 966 darbuotojai, UAB “Bigso” - 520.

Pagal pardavimų per 2009 metų I-III ketvirčius mastą, tarp 500 didžiausių Lietuvos bendrovių, “Verslo žinių” duomenimis, AB “Baltik Vairas” buvo 87 vietoje, UAB “Putokšnis” - 111 vietoje, asociacija “Jupoja” - 129 vietoje, AB “Šiaulių energija” 142 vietoje, UAB “Trivilita-Interscalit” - 171 vietoje, UAB “Šiaulių plentas” - 172 vietoje, UAB “Bigso” - 189 vietoje, grupė “Citma” - 195 vietoje, UAB “Artilux NMF” - 202 vietoje, UAB “Lupra” - 226 vietoje, UAB “Elga” 230 vietoje, UAB “Televizijos ir ryšio sistemos” - 241 vietoje.

2009 metais bankroto bylos buvo iškeltos 128 (2008 m. – 111) Šiaulių miesto įmonių.

Parama verslui

Miesto verslininkams šiuo metu yra sudarytos geros galimybės gauti informaciją apie Europos Sąjungos ir nacionalinės paramos galimybes, projektų rengimo taisykles, pasikeitimus įstatyminėje bazėje ir kita. Tam tarnauja Šiaulių prekybos pramonės ir amatų rūmų, Šiaulių pramonininkų asociacijos, viešosios įstaigos „Šiaulių regiono plėtros agentūra“, kurios dalininkais mes esame turėdami 51 proc. dalių, Šiaulių verslo inkubatorius veikla.

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu, 1996 metais buvo įkurtas Smulkaus verslo rėmimo fondas. Pagrindinė jo funkcija - finansiškai remti verslą mieste pradedančias bei veikiančias smulkaus verslo įmones ir tuo prisidėti sprendžiant gyventojų užimtumo problemą.

Per Fondo egzistavimo laiką iš miesto biudžeto jam skirtos lėšos sudarė 670 tūkst. litų.

2009 metais Smulkaus verslo rėmimo fondo lėšomis - 21,7 tūkst. litų – negražintinai buvo paremtos 36 įmonės: 9,4 tūkst. litų – steigimosi išlaidoms iš dalies padengti; 11,7 tūkst. litų – dalyvavimo parodoje išlaidoms iš dalies padengti.

2010 m. sausio 1 d. Smulkaus verslo rėmimo fonde tebuvo likę 1,7 tūkst. litų.

2010 metų Savivaldybės biudžete fondo veiklai numatyta 40 tūkst. litų.

Darbo rinka

Nedarbas Šiauliuose 2009-aisiais tolydžio didėjo: nuo 4,4 procento metų pradžioje iki 11,4 procento metų pabaigoje. 2010 m. sausio 1 d. Darbo biržoje įregistruoti 13.259 bedarbiai. Lyginant su 2008 metais bedarbių registracija padidėjo 1,7 karto.

Besiregistruojančių bedarbių struktūroje didėjo bedarbių, dirbusių statybos ir paslaugų sektoriuose, dalis. Mažėjo nekvalifikuotų bedarbių dalis, didėjo specialistų ir kvalifikuotų bedarbių dalis. Jaunimo dalis bedarbių struktūroje sudarė 22,4 procento.

Nedarbo draudimo išmokos per metus paskirtos 9040 bedarbių.

Lyginant su 2008 metais laisvų darbo vietų įregistruota 604, arba 7,1 procento, mažiau. Per praėjusius metus per Darbo biržą įdarbinti 6.907 asmenys, 644 daugiau nei 2008-aisiais, tačiau mažiau (8,6 procento) žmonių priimama nuolatiniam darbui ir daugiau (net 174,7 procento) – terminuotam.

Individualią veiklą verslo liudijimų pagrindu vykdė 1017 asmenys – tai 45 procentais daugiau nei užpėnai. Tokios veiklos ėmėsi ir 136 buvę bedarbiai.

Negatyvi situacija darbo rinkoje turėjo tokios pat įtakos ir Savivaldybės veiklai – mažesnėmis gyventojų pajamų mokesčio įplaukomis ir didesnėmis socialinėmis išmokomis.

Investicinė veikla

2009 metais Šiaulių miesto savivaldybėje buvo vykdomi 18 Europos Sąjungos ir kitos paramos investiciniai projektai, kurių bendra vertė 114,96 mln. litų.

Iš jų pirmiausiai norėčiau išskirti UAB „Šiaulių vandenys“ vykdomą projektą „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Šiauliuose“, kurio vertė 72 mln. litų. Šio projekto apimtyje pernai vyko intensyvūs rangos darbai Medelyno ir Kalniuko mikrorajonuose; šių darbų, kurie bus baigti šiemet, vertė - 44,5 mln. litų.

Kiti reikšmingi investiciniai projektai yra Šiaulių pramoninio parko plėtra (II etapas), Pietinio miesto aplinkkelio modernizavimas, Savarankiško gyvenimo namų Rėkyvoje įkūrimas, finansų valdymo bei apskaitos ir atskaitomybės sistemos sukūrimas ir įdiegimas Savivaldybėje ir miesto mokyklų ir lopšelių-darželių rekonstrukcija.

Investuotojai, įkūrę įmones Pramoniniame parke, turės žemės nuomos bei nekilnojamo turto mokestinių lengvatų. 2009 m. pasirašytos 2 sutartys su vietiniais investuotojais.

2009 m. pradėta kurti šiuolaikinė inžinerinė infrastruktūra sudarys prielaidas pramonės įmonėms steigtis ir plėstis, Lietuvos ir užsienio investuotojams pritraukti.

Infrastruktūriniai projektai prisideda prie viso regiono konkurencingumo didinimo ir socialinės atskirties mažinimo

Investicinių projektų sąrašas pateiktas lentelėje.

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai (mln. Lt)

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto vertė	ES lėšos	Valstybės lėšos	Savivaldybės lėšos
1.	„Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Šiauliuose“	72,00	60,97	7,17 mln.	3,86 mln.
2.	„Šiaulių pramoninio parko plėtra“	9,25	9,25	-	-
3.	„Šiaulių miesto gatvių, kelių jungčių tarp aplinkkelių ir miesto rajonų nutiesimo ir modernizavimo II etapas“ (santrumpa „Pietinio aplinkkelio modernizavimas (Sembos, Išradėjų, Pramonės, Statybininkų ir Aukštabalio g.) Šiauliuose“)	15,73	11,76	1,45 1,30 (Kelių direkcijos tikslinės lėšos)	1,22

4.	„Nestacionarių socialinių paslaugų plėtra Šiaulių regione įkuriant nestacionarių socialinių paslaugų padalinį (Savarankiško gyvenimo namus) Šiaulių miesto savivaldybės globos namuose“ (trump. „Savarankiško gyvenimo namų įkūrimas“).	4,08	3,47	-	0,61
5.	„Šiaulių miesto Lieporių vidurinės mokyklos pastato renovacija“	1,66	1,66	-	-
6.	„Šiaulių miesto Gegužių vidurinės mokyklos pastato renovacija“	1,16	1,16	-	-
7.	„Šiaulių miesto „Romuvos“ gimnazijos pastato (Dainų g.7, Šiauliai) rekonstravimas“	2,06	1,40	0,27 (Švietimo ir mokslo ministerijos tikslinės lėšos)	0,39
8.	„Šiaulių miesto Didždvario gimnazijos pastato (Vilniaus g. 188, Šiauliai) rekonstravimas“	1,98	1,24	0,41 (Švietimo ir mokslo ministerijos tikslinės lėšos)	0,33
9.	„Šiaulių miesto centrinės dalies detaliojo plano parengimas“	0,39	0,33	-	0,06
10.	„Finansų valdymo bei apskaitos ir atskaitomybės sistemos, atitinkančios Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintą VSAFAS koncepciją, sukūrimas ir įdiegimas Šiaulių miesto savivaldybėje“	0,85	0,72	-	0,13
	Iš viso	109,16	91,96	10,6	6,6

Valstybės lėšomis finansuojami projektai (mln. Lt)

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	2009 m skirtas finansavimas	Finansavimo šaltiniai,
1.	BMX trasos statyba	0,30	Valstybės investicijų lėšos
2.	Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos pastato rekonstrukcija	0,40	Valstybės investicijų lėšos
4.	Simono Daukanto vidurinės mokyklos pastato renovacija	0,25	Valstybės investicijų lėšos
5.	Stasio Šalkausko vidurinės mokyklos pastato renovacijos	0,40	Valstybės investicijų lėšos
	Iš viso	1,35	

Europos Sąjungos programų lėšomis finansuojami projektai (mln. Lt)

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Šiaulių miestui tenkanti dalis	Šiaulių miesto indėlis	Finansavimo šaltinis
1.	Krizių valdymo sistemos sukūrimas kaimyniniuose Latvijos ir Lietuvos regionuose pasienio bendradarbiavimo iniciatyva, II etapas	2,36	0,35	Latvijos-Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa 2007–2013 m.
2.	„Viešųjų paslaugų ir administracinių įgūdžių tobulinimas Šiaulių mieste“	1,13	0,17	Norvegijos finansinių mechanizmų fondas
3.	„Darni ir energijos išteklius taupanti miestų plėtra“	0,96	0,14	Baltijos jūros programa 2007–2013 m.
	Iš viso	4,45	0,66	

ŠVIETIMAS, KULTŪRA, SPORTAS

Švietimas

2009-2010 mokslo metais Šiaulių mieste veikė 29 lopšeliai-darželiai, 6 pradinės, 11 pagrindinių, 6 vidurinės, 8 gimnazijos, 4 specialiosios, 1 suaugusiųjų vidurinė, 1 jaunimo mokykla, 8 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos, 2 nevalstybinės mokyklos.

2009 metais kaip ir ankstesniais metais Šiauliuose buvo fiksuojamas mokinių skaičiaus mažėjimas. 2009 m. sausio 1 d. duomenimis savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose mokėsi 18203 mokiniai (su priešmokyklinio ugdymo grupės vaikais (toliau – PUG), nevalstybinėse – 89 mokiniai (su PUG). Ikimokyklinės ugdymo įstaigas ir neformaliojo vaikų švietimo mokyklas lankančių vaikų skaičius nežymiai augo.

2009 metais pagrindinį išsilavinimą įgijo 97,6% (2008 m. – 96%) dešimtujų klasių mokinių, o vidurinį išsilavinimą – 97,7% abiturientų (2008 m. – 98,1%).

Vienu didžiausiu miesto Tarybos rūpesčių praėjusiais metais buvo miesto mokyklų ir kitų švietimo įstaigų veikla.

Jau ne vieneri metai, kai miesto mokyklų mokinių skaičius kasmet mažėja apie vieną tūkstantį. (Praėjusių metų rugsėjį į miesto mokyklas atėjo 953 mokiniais mažiau nei 2008 metais.) Nepaisant to, mokyklų skaičius mieste nesikeitė. Tik pernai Šiauliuose jų tapo viena mažiau: Taryba po ilgų svarstymų savo balandžio 25 dienos sprendimu „Dėl Šiaulių Šventupio vidurinės mokyklos reorganizavimo“ nutarė šią mokyklą nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. prijungti prie Gytarių vidurinės mokyklos.

Šio sprendimo projekto svarstymas supriešino abiejų mokyklų bendruomenes. Kiekviena iš jų įvairiais būdais Tarybos nariams atkakliai įrodinėjo savo mokyklos pranašumus ir kėlė kitos trūkumus.

Panaši susipriešinimo tendencija netruko persikelti į aukštesnį organizacinį – asociacijų – lygmenį: pagrindinėms mokykloms, akivaizdžiai stingančioms pradinėjų klasių mokinių, oponuoja pradinės mokyklos, nenorinčios nė girdėti apie jungimąsi prie pagrindinių mokyklų. Priešpriešos – savęs teigimo ir kito neigimo – laikysena yra neproduktyvi, ir jos nuo mokinių skaičius nepadidės.

Mokyklų vadovai ir už jų stovintys mokytojų kolektyvai, o kartais – ir tėvai, nori, kad miesto Taryba išakmiai nurodytų, koks turėtų būti mokyklų tinklas mažėjant mokinių skaičiui, kurias mokyklas prie kurių jungti, tačiau užtenka vien projektinių pasiūlymų, net pasvarstymų šia tema, ir tos mokyklų bendruomenės, kurios pasijaučia „nuskriaustųjų“ pozicijoje, iš karto stoja prieš tinklo pertvarką.

Kaip žinia, Savivaldybės taryba 2005 m. birželio 23 d. sprendimu Nr.T-210 yra patvirtinusi miesto bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metais bendrąjį planą.

Administracijos direktoriaus praėjusių metų kovo 12 dienos įsakymu sudaryta mokyklų tinklo optimizavimo darbo grupė, į kurią įtraukti visų tipų mokyklų vadovų, mokytojų profsąjungų atstovai, Švietimo skyriaus specialistai. Lapkričio mėnesį ši grupė buvo praplėsta, į ją įjungiant ir Tarybos narius.

Vienas iš šios grupės atliktų darbų yra tas, kad ji parengė mokyklų įsivertinimo pagal optimalios mokyklos rodiklius kriterijus ir tvarką. Tai padaryta tikintis, kad, pačioms mokykloms objektyviai vertinant savo situaciją ir perspektyvą, pačioms teikiant siūlymus dėl savo ir viso miesto mokyklų tinklo ateities, bus išvengta kritinių situacijų, kada vienoje ar kitoje mokykloje nebebus ką mokyti, o jų mokytojų kolektyvai liks be darbo.

Patys mokyklų vadovai ir mokytojų kolektyvai turėtų įsisąmoninti, kad nuo jų požiūrio ir iniciatyvos ieškant išeities iš mokinių stygiaus situacijos žymia dalimi priklausys, koks tinklo pertvarkos variantas bus pasirinktas: „švelnusis“, joms pačioms pertvarkos procese aktyviai dalyvaujant, ar administracinis, Tarybai priimant valingus sprendimus.

Šiaulių miesto savivaldybės lėšomis buvo vykdoma gabių vaikų vasaros poilsio organizavimo programa. Jai buvo skirta 17 tūkst. Lt. Programoje dalyvavo 90 mokinių.

2009 metais kaip ir ankstesniais metais buvo organizuojamas socialiai remtinų šeimų vaikų vasaros poilsis užmiesčio stovykloje. Savivaldybė skyrė 55 tūkst. Lt., o 26 tūkst. Lt. gauti iš Švietimo ir mokslo ministerijos. Iš viso buvo išdalintas 231 nemokamas kelialapis į stovyklą „Tauras“.

Nepaisant sunkumų dėl mokyklų komplektavimo, švietimo srityje 2009 metais turėjome gražių laimėjimų ir pasiekimų.

- Valstybinių brandos egzaminų metu gauti 24 maksimalūs – 100 balų – įvertinimai.
- Respublikinėse dalykų olimpiadose mokiniai laimėjo 2 pirmąsias, 3 antrąsias ir 7 trečiąsias vietas, 1 mokinys tapo olimpiados laureatu.
- Juliaus Janonio gimnazijos abiturientė Kotryna Vaidžiulytė 20-oje tarptautinėje biologijos olimpiadoje Japonijoje laimėjo bronzos medalį.
- „Juventos“ pagrindinės mokyklos septintokas Gediminas Odminis tapo respublikinio konkurso „Lietuvos tūkstantmečio vaikai“ nugalėtoju.
- Jovaro pagrindinės mokyklos ir Didždvario gimnazijos šokių kolektyvas „Šėltinis“ pelnė „Aukso paukštės“ apdovanojimą.
- Lietuvos dainų šventėje „Amžių sutartinė“ dalyvavo 1876 dalyviai
- Švietimo įstaigų ugdytiniai tarptautiniuose, respublikiniuose konkursuose, varžybose, čempionatuose 268 kartus laimėjo I-III vietas.
- 4 švietimo įstaigos už aplinkosauginę veiklą gavo Žaliąją vėliavą, o Rėkyvos pagrindinė mokykla pelnė žaliausios Lietuvos mokyklos vardą.

Kultūra

Šimtu procentų pasitvirtino Tarybos sprendimas dėl Kultūros centro reorganizavimo atskiriant profesionaliuosius ir mėgėjiškus meno kolektyvus ir įkuriant Koncertinę įstaigą. 2009-ieji buvo pirmieji šios įstaigos darbo metai, ir jie buvo sėkmingi. Visi trys jos kolektyvai – kamerinis orkestras, atšventęs veiklos dvidešimtmetį (vadovas Borisas Traubas), pučiamųjų orkestras (vadovas Vytautas Pilibavičius) ir bigbendas (vadovas - Jaroslavas Cechanovičius) parengė naujų programų ir įgyvendino du kultūrinę visuomenę sudominusius projektus – džiazos muzikos vakarai

„Džiazo vitražai“ (7 koncertai) ir „Muzikiniai rudenys“ (5 koncertai). Pastarasis projektas buvo regioninio plano – be Šiaulių miesto, aprėpė Akmenės ir Kelmės rajonų koncertinę erdvę.

Pernai mieste įvyko daug meno renginių: III tarptautinis S. Sondeckio smuikininkų ir violončelininkų konkursas, III tarptautinis folkloro festivalis-konkursas „Saulės žiedas“ (kuriam atskiru Tarybos sprendimu skirta 180 tūkst. litų finansavimas), respublikinis Laimono Noreikos skaitovų konkursas, tarptautinis muzikos festivalis „Resurexit“ („Prisikėlimas“), VII tarptautinis multimedijos meno festivalis „Enter“, XIV šiuolaikinio meno festivalis „Virus“, VI tarptautinis Chaimo Frenkelio vilos vasaros festivalis, tarptautinis meno festivalis „Šiaulių Monmartro respublika“, VIII tarptautinis studentų ir jaunimo festivalis „Studentiškas pavasaris“ ir kitų.

Surengtos 56 profesionalaus meno parodos.

Daug kultūros ir meno renginių buvo skirti Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

Į 2009 metų Lietuvos tūkstantmečio dainų šventę „Amžių sutartinė“ Vilniuje vyko 56 miesto meno kolektyvai - iš viso 1.900 šiauliečių.

Nauja miesto viešojo gyvenimo praktikoje buvo metų pabaigoje organizuotas „Muzikinių vakarų“ ciklas: devynių renginių metu šiauliečiams savo meninę ir kultūrinę veiklą pristatė Savivaldybės (ir ne vien jos) biudžetinės kultūros įstaigos.

Savivaldybės taryba yra įsteigusi 10 kultūros ir meno premijų bei 4 premijų jaunesiems meno ir kultūros kūrėjams.

2009 metų kultūros ir meno premijos paskirtos aktoriams Monikai Šaltytei ir Aurimui Žviniui, dailininkams Tomui Pigulevičiui ir Redai Uogintienei, etninės kultūros ir paveldo puoselėtojams Zenonui ir Laimutei Tomkams bei Dianai Martinaitienei, teatralui Arūnui Pakulevičiui, muzikantui Pranciškui Trijoniui, fotografei Reginai Šulskytei, choreografei Vandai Verkulienei.

2009 metų jaunųjų meno ir kultūros kūrėjų premijos paskirtos dailininkams Laurai Guokei ir Jurgai Sutkutei, muzikantui Deividui Jociui, vokalistei Kristinai Svolkinaitei.

Miesto gyvenimą savo kultūrine ir menine veikla svariai praturtina „Aušros“ muziejus, Šiaulių dramos teatras, Šiaulių universitetas, Povilo Višinskio viešoji biblioteka, valstybinis kamerinis choras „Polifonija“, Šiaulių konservatorija, kūrybinių sąjungų miesto skyriai, tautinės bendrijos.

Sportas

Pernai mūsų miestui buvo patikėta rengti daug tarptautinių sporto renginių, iš kurių paminėsiu tik kelis. Tai IV pasaulio imtynių žaidynės; Europos jaunimo (U15) krepšinio lygos II turo varžybos; Europos sambo jaunimo ir jaunių čempionatai; Europos jaunių motokroso III etapo varžybos; UEFA moterų futbolo čempionų taurės atrankos I turo varžybos; Europos teniso asociacijos jaunių 12 m. ir jaunesnių turnyras „Vitas Gerulaitis Memorial Cup“; Europos jaunimo U-21 uždaryjū patalpų riedulio čempionato A diviziono varžybos; Europos jaunimo U-20 regbio čempionato A grupės varžybos.

Tai, kad Šiauliuose vyksta pasaulio ir Europos rango sporto varžybos, yra gera paties miesto reklama ir atitinkama nauda paslaugų verslui. Antra vertus, toks varžybų lygis sporto darbuotojus verčia įvaldyti tarptautinius jų organizavimo standartus ir tuo pačiu kelti savo kompetenciją. Ir trečia, tarptautiniai renginiai yra geras, sportine terminalogija kalbant, apšilimas prieš didžiuosius mūsų miestui iššūkius – 2011-ųjų metų Europos vyrų krepšinio čempionatą ir 2012-ųjų metų 5-ąsias pasaulio „Sportas visiems“ (TAFISA) žaidynes.

Šiauliai, kaip miestas organizuosiantis TAFISA žaidynes, buvo pristatytas Helsinkyje vykusioje konferencijoje „Aktyvūs miestai – aktyvi visuomenė“, TAFISA valdybos posėdyje ir Generalinėje konferencijoje Taipėjuje (Taivanis). Gruodžio mėnesį TAFISA mūsų mieste organizavo pasiruošimo žaidynėms seminarą.

Kalbėdami apie didįjį sportą, mes, be abejo, neturime teisės pamiršti masinio sporto.

Šiaulių mieste sportinę veiklą vykdo 9 sporto mokymo įstaigos, kuriose kultivuojamos 26 sporto šakos, mokyklose tarifikuotos 295 mokomosios grupės. Jose sportuoja 3.778 sportininkai, dirba 150 trenerių. 2009 metais mieste veikė 40 sporto klubų (viešųjų įstaigų), kuriuose sportavo 1573 šiauliečiai. 504 miestiečiai sistemingai sportuoja sveikatingumo grupėse.

Per praėjusius metus Šiauliuose surengta virš tūkstančio įvairaus lygio sporto varžybų, kuriose dalyvavo virš 41 tūkstančio dalyvių, bei 80 sporto visiems renginių, kuriuose dalyvavo 3.900 šiauliečių.

SVEIKATOS APSAUGA IR SOCIALINĖ RŪPYBA

Bendruomenės sveikatos tarybos veikla

Aktyviai dirba Savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba, kurios sudėtį naujos kadencijos laikui miesto Taryba patvirtino 2009 m. vasario 26 d., vadovaujama Šiaulių universiteto docento daktaro Jūros Vlado Vaitkevičiaus.

Bendruomenės sveikatos taryba nustatė aiškius sveikatinimo projektų dalinio finansavimo 2009-aisiais metais prioritetus, surengė dvi mokslines praktines konferencijas („Gyvenimo kokybės gerinimas pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms didinant sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą“ ir „Gyvybės kultūra, šeima, sveikata“), domėjosi Visuomenės sveikatos biuro ir Šiaulių teritorinės ligonių kasos veikla, prisidėjo prie akcijų „Balandis - sveikos aplinkos meniu“ ir „Spalis – sveikatos stiprinimo meniu“ organizavo, domėjosi, kaip įgyvendinami sveikatinimo projektai. Paskutiniajame metų posėdyje Bendruomenės sveikatos taryba miesto Tarybai pateikė savo siūlymus dėl nerūkimo zonų Šiauliuose, kuriems miesto Taryba pritarė jau šiais metais.

Šiauliečių sveikatos būklė

Šiaulių miesto gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė 2008-aisiais metais (2009-ųjų duomenų dar nėra) buvo 74,3 metai - 2,3 metais ilgesnė nei tų metų Lietuvos vidurkis..

Šiaulių miesto gyventojų **sveikatos rodikliai** mažai skiriasi nuo visos Lietuvos analogiškų rodiklių: daugiausia sergama kvėpavimo (288 atvejai 1000-čiui gyventojų), širdies ir kraujagyslių (200 atvejų 1000-čiui gyventojų) ir onkologinėmis ligomis. Vilniaus universiteto Onkologijos instituto duomenimis 2008 metais onkologinėmis ligomis Šiaulių mieste susirgo 659 žmonės (522,1 atvejis 100 000 gyventojų) - tai daugiau nei tų metų Lietuvos vidurkis. Tarp vyrų dominuoja priešinės liaukos (prostatos), tarp moterų - krūties vėžys.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų nuomone, šių ir kitų ligų pobūdį ir lygį sąlygoja mažas fizinis aktyvumas, ilgalaikis stresas, neracionali mityba, rūkymas, nesaikingas alkoholio vartojimas, taip pat genetinis paveldėjimas.

Sergamumas gripu 2009-aisiais metais, lyginant su 2008-aisiais, išaugo 3,2 karto – atitinkamai nuo 1.092 iki 3.502 atvejų ir buvo išskirtinio, pandemio - A(H1N1) - pobūdžio.

Nuo lapkričio 20-os iki gruodžio 18-os dienos Šiauliuose buvo paskelbta gripo epidemija, ir šiuo laikotarpiu juo persirgo 3.108, o ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų ligomis – 6.391, iš viso 9.499, arba 7,5 procento, miesto gyventojų. Apie pusę visų susirgusiųjų buvo vaikai iki 17 m. amžiaus. Dėl didelio susirgusiųjų skaičiaus daugelyje miesto mokyklų buvo nutrauktas arba iš dalies apribotas mokymosi procesas. Mieste užregistruotas vienas mirties nuo pandemio gripo atvejis.

Šiaulių miesto visuomenės sveikatos biuro 2009 metų spalio mėnesio duomenimis, profilaktiškai patikrinta 16.385, arba 98,5 procento, miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikata. Iš jų tik trečdalis, 33 procentai, neturi jokių sveikatos sutrikimų. Iš likusiųjų dviejų

trečdalių daugiausia nustatyta regėjimo (36 procentai) bei skeleto - raumenų (23 procentai) sistemos sutrikimų. Kai kurie mokiniai turi po kelis sveikatos sutrikimus.

Pagrindinėmis **mirtingumo priežastimis** jau daug metų išlieka širdies ir kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai bei vadinamosios išorinės priežastys - avarijos, apsinuodijimai alkoholiu, nužudymai, savižudybės ir panašios.

Vienas svarbesnių gyventojų sveikatą apibrėžiančių rodiklių yra kūdikių iki 1 metų mirtingumas. Šis rodiklis dažnai yra nurodomas kaip šalies (arba vietovės) socialinio - ekonominio išsivystymui atitinkmuo. Džiugu, kad kūdikių iki 1 metų mirtingumas Šiaulių mieste yra mažiausias visoje Lietuvoje: 4,6 atvejo 1000-čiui gimusiųjų.

Praėjusiais metais Taryba priėmė 18 sprendimų miesto gyventojų sveikatos priežiūros klausimais, iš kurių norėčiau išskirti du: „Dėl viešosios įstaigos Rėkyvos ambulatorijos reorganizavimo“ ir „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės globos namų teikiamos trumpalaikės socialinės globos kainos nustatymo“. Pirmasis sprendimas leido optimizuoti Savivaldybei pavaldžių įstaigų valdymą, o antrasis yra didelė paspartis daugeliui šiauliečių šeimų, namuose slaugančių savo artimuosius, būtinais atvejais trumpalaikiai priežiūrai juos palikti Globos namuose.

Socialinės parama

2009-aisiais mieste ženkliai išaugus nedarbiui bei sumažėjus dirbančiųjų atlyginimams, atitinkamai padidėjo ir socialinės paramos prašančiųjų šiauliečių skaičius.

Piniginė socialinė pašalpa buvo išmokėta 24 tūkstančiams asmenų, net 16-ai tūkstančių daugiau lyginant su 2008 metais. Kompensacijas už būsto šildymo, šalto ir karšto vandens išlaidas gavo 10,7 tūkstančių gyventojų, arba 4.1 tūkstančio gyventojų daugiau. Išmokų vaikams skaičius pasiekė 39,6 tūkstančio - 9,5 tūkstančio išmokų daugiau nei užpernai.

Praėjusiais metais nemokamai pietus valgė 4.620 moksleivių (jų skaičius dėl nuo 2009 m. sausio 1 d. sugriežtėjusių reikalavimų šeimos gaunamoms pajamoms sumažėjo 2.600), nemokamai pusryčiavo 2.862 mokiniai, arba 1.592 daugiau nei 2008 metais. 3.255 moksleiviams iš mažas pajamas gaunančių šeimų nupirkti mokymosi reikmenys - 1.645-iems daugiau nei užpernai.

Socialinėms išmokoms iš Savivaldybės biudžeto 2009-aisiais metais buvo skirta 15,7 mln. litų. Prie jų pridėjus išmokas, kurioms lėšas - 52,2 mln. litų - tiesiogiai skiria Finansų ministerija ir kurios nėra įtraukiamos į Savivaldybės biudžetą, gauname išpūdingą 67,9 mln. litų socialinių išmokų sumą. 2008 metais ji buvo 12,5 mln. litų mažesnė.

Socialinių išmokų struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje (tūkst. Lt.)

Eil. Nr.	Išmokos pavadinimas	2008 m.	2009 m.	Skirtumas
1.	Išmokos pagal LR įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, išmokamos iš valstybės biudžeto funkcijoms, perduotoms Savivaldybei vykdyti	6.537,0	13.924,5	7.387,5
2.	Išmokos, mokamos iš Savivaldybės biudžeto	544,5	1.091,1	+ 546,6
3.	Išmokos, kurios skiriamos iš Finansų ministerijos	47.325,1	52.136,3	+4.811,2
4.	Vienkartinė parama iš Savivaldybės biudžeto	975,2	687,9	-287,3
5	Gumuliauskų šeimynos rėmimas	22,8	22,8	0
	Iš viso:	55.404,6	67.862,6	+12.458,0

Per 2009-iuosius metus patrigubėjo (nuo 4 tūkstančių iki 12 tūkstančių) gyventojų, kurių pajamos mažesnės nei 525 litai per mėnesį ir kurie šių metų pradžioje užsirašė gauti maisto paketų skurstantiesiems iš Europos Sąjungos intervencinių mistic atsargų fondo.

Galime pasidžiaugti mieste gerai išplėtotą ir funkcionuojančią socialinių paslaugų sistema asmenims ar šeimoms, dėl amžiaus, neįgalumo, skurdo ar kitų priežasčių nebesugebančių tinkamai pasirūpinti savimi ar savo artimaisiais. Socialinių paslaugų centras šių kategorijų žmonėms teikia

dienos užimtumo, specialiojo transporto, nemokamo maitinimo, aprūpinimo būtiniausiaisiais daiktais, , pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, asmens higienos bei kitas paslaugas.

2009 metais Socialinių paslaugų centras pradėjo teikti naują paslaugą – dienos socialinę globą asmenims su visiška negalia jų namuose. Per 2009 metus centras iš viso buvo suteikė 106 tūkstančius įvairių socialinių paslaugų; jomis pasinaudojo 3.065 šiauliečiai.

URBANISTIKA IR MIESTO ŪKIS

Architektūra ir urbanistika

Pats pirmasis miesto Tarybos sprendimas 2009-aisiais metais buvo sausio 29 d. sprendimas Nr. T-1 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano patvirtinimo“. Beveik dešimtmetį rengtas bendrasis planas pakeitė dar nuo 1980 metų galiojusį Šiaulių miesto generalinį planą. Naujojo plano sprendiniai galioja 10-čiai metų, o koncepcija – 20-čiai. Svarbu, kad tas pats projektuotojas - UAB „Urbanistika“ - rengė ir Šiaulių miesto, ir Šiaulių rajono bendruosius planus - tai leido priimti teritoriniu ir urbanistiniu požiūriais sinchronizuotus, suderintus sprendimus.

Kitas svarbus urbanistinis dokumentas, kurį pernai patvirtino Taryba, buvo Šventupio gyvenamojo rajono infrastruktūros specialusis planas.

Vykdytos juridiniu požiūriu sudėtingos Dausiškių kapinių žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, bei analogiškos procedūros žemei paimti savivaldybės įmonės „Šiaulių oro uosto“ reikmėms.

Pernai pradėtas rengti miesto centrinės dalies transporto ir susisiekimo sistemų specialusis planas. Jis turėtų būti baigtas šiais metais.

Per 2009 metus buvo suorganizuota **10** naujų žemės sklypų pardavimo ar nuomos aukcionų. Parduotas vienas sklypas, už jį gaunant 50 tūkst. litų, bei vienas sklypas ilgam laikui išnuomotas - už 3 tūkst. litų per metus. Šie du sandoriai yra ryški nekilnojamojo turto sąstingio iliustracija.

Statyba

Europos Sąjungos fondų ir valstybės lėšomis, kurių apimtis siekė 6,41 mln. litų, rekonstruotos „Romuvos“, Didždvario ir Lieporių gimnazijos, Gegužių ir Daukanto vidurinės mokyklos, dalinio remonto darbų atlikta J. Janonio ir S. Šalkauskio gimnazijose. 8 butai pritaikyti žmonės su fizine negalia.

Už 3 mln. litų Savivaldybės biudžeto ir privatizavimo fondo lėšų bei banko paskolos pakeisti 6 lopšelių-darželių langai ir išorinės durys; įgyvendintas „Sigutės“ lopšelio-darželio pastato rekonstrukcijos darbų I etapas. Dalinio remonto darbų atlikta „Tauro“ vaikų poilsio stovykloje ir daugiau nei dešimtyje kitų Savivaldybės biudžetinių įstaigų. Parengtas socialinio būsto (Korsako g. 24) 9 aukštų gyvenamojo namo techninis projektas. Centriniam futbolo stadione įrengtas apšvietimas, atlikti BMX trasos viražų asfaltavimo darbai. Lengvosios atletikos manieže pakeisti salės langai ir pagrindinio įėjimo durys.

Miesto infrastruktūra

Praėjusiais metais buvo baigta Vilniaus gatvės pėsčiųjų bulvaro tarp Tilžės gatvės ir Žemaitės gatvės rekonstrukcija: 2009 metais atlikta darbų už 14,3 mln. litų (2008 m. - už 3,7 mln. litų); visa projekto vertė – 18,0 mln. litų.

Tęjami pietrytinio miesto aplinkkelio įrengimo darbai: išplatinta Išradėjų gatvė tarp Pramonės ir Daubos gatvių, paklota nauja asfalto danga, įrengti šaligatviai, atliktas šios gatvės atkarpos ženklinimas. Visa tai kainavo 1,3 mln. litų.

Užbaigti dviejų miestui svarbių objektų - Dainų tako ir Ginkūnų kapinių laistymo vandentiekio - projektavimo darbai.

Per 2009-uosius metus mieste įsikūrė 13 daugiabučių namų savininkų bendrijų. Jų šiuo metu Šiauliuose yra 485, daugiausia visoje Lietuvoje.
Iki 2010 metų pradžios mieste renovuota 17 daugiabučių namų.

MIESTO BENDRUOMENĖ. MIESTO ADMINISTRAVIMAS

Demografinė situacija

2009 metų pradžioje Šiaulių mieste gyveno 126 215 žmonių: 45,5 procento vyrų ir 54,5 procento moterų.

2009 metais užregistruoti 1.423 mieste gimę kūdikiai – 30-čia daugiau nei 2008 metais.

Pernai mirė 1.356 šiauliečiai – 57-iais mažiau nei 2008 metais. Iš jų 44 nusižudė, nužudyti 9, dėl nelaimingų atsitikimų žuvo 55 žmonės.

Susituokė 742 poros – 248-iomis mažiau nei 2009 metais; išsituokė 390 porų, 30-čia mažiau nei užpernai. Tėvų skyrybas patyrė 297 nepilnamečiai vaikai.

Per 2009 metus pripažintos ir nustatytos 230 tėvysčių, įvaikinti 12 kūdikių (5-iais daugiau nei užpernai), 54 mamos kūdikio gimimą įregistravo būdamos vienišos.

Šiaulių mieste išlieka gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija. Oficialiosios statistikos duomenimis jų per praėjusius metus sumažėjo 844 (aštuoniais šimtais keturiadešimt keturiais) ir 2009 metų pabaigoje buvo 126.215.

Žinant, kad 1990 metais Šiauliuose gyveno virš 148 tūkstančių žmonių, nesunku suskaičiuoti, kad miesto gyventojų skaičius kasmet vidutiniškai sumažėdavo vienu tūkstančiu ir šimtu.

Miesto, kaip ir visos Lietuvos, demografinę situaciją stipriai veikia kelios tendencijos: mažas gimstamumas, emigracija (pernai į užsienį išvyko 1.432 šiauliečiai, 506-iais daugiau nei 2008-aisiais) ir visuomenės senėjimas.

Metai	Gyv. .skaičius
1990	148.112
1991	148.243
1992	147.823
1993	146.492
1994	144.637
1995	143.073
1996	141.129
1997	140.148
1998	138.856
1999	137.128
2000	135.541
2001	134.032
2002	133.528
2003	132.715
2004	131.181
2005	130.020
2006	129.037
2007	128.397
2008	127.059
2009	126.215

**Duomenų šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės*

Viešoji tvarka ir nusikalstamumas

2009 metais Šiauliuose užregistruota 2.710 nusikalstamų veikų (3 procentais daugiau nei 2008 metais), iš kurių 2.470 buvo kvalifikuotos kaip nusikaltimai, o likusios 240 – kaip baudžiamieji nusizengimai, nesusiję su laisvės atėmimu.

Per praėjusius metus mieste užregistruoti 129 sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai arba 48,3 procento daugiau nei 2008 metais. Iš jų – 9 nužudymo atvejai.

Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų augimo priežastis buvo ta, kad ženkliai (27,4 procento) išaugo sukčiavimo atvejų.

2009 metais mieste įregistruotos 128 vagystės iš transporto priemonių (2008 metais – 123). Ištirta 30 nusikaltimų.

Pernai Šiaulių mieste įregistruota 100 vagysčių, įsibraunant į gyvenamąsias patalpas (2008 metais jų buvo 109). Ištirti 35 nusikaltimai.

Pernai mieste užregistruotos 75 nusikalstamos veikos, susijusios su psichotropinėmis ir narkotinėmis medžiagomis, iš kurių 54, arba 72 procentai, ištirtos.

Pernai mieste pavogti 67 automobiliai. (2008 metais – 79). Ištirti 22 nusikaltimai, arba 32,8 procento.

Per 2009 metus padaugėjo, lyginant su 2008 metais, netikrų pinigų pagaminimo ar laikymo (29,2 procento), neteisėtos namų gamybos stiprių alkoholinių gėrimų gamybos (25 procentais), viešosios tvarkos pažeidimų (12,2 procento), vagysčių (4,3 procento).

Per 2009 m. sausio-gruodžio mėn. Šiaulių mieste užregistruota 520 nusikalstamų veikų, padarytų viešose vietose, ištirta 41,5 proc. nusikalstamų veikų. Iš jų gatvėse įvykdytos 333 nusikalstamos veikos, ištirta – 36,0 proc.

Iš kitos pusės, mieste sumažėjo automobilių vagysčių (15,2 procento), vagysčių įsibraunant į gyvenamąsias patalpas (9,1 procento), nusikaltimų viešose vietose (6,3 procento), vagysčių iš transporto priemonių (4,7 procento), plėšimų (1,4 procento).

Per 2009 metus mieste užregistruoti 178 įskaitiniai eismo įvykiai, kuriuose žuvo 5 žmonės ir 205 buvo sužeisti. Palygus su 2008 metais, eismo įvykių skaičius sumažėjo 13,2 proc.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Kalbant apie tarptautinį bendradarbiavimą, išskirtinas Lietuvoje reziduojančių užsienio šalių ambasadorių ir Užsienio reikalų ministro Vygaudo Ušacko dalyvavimas vasario mėnesį vykusioje konferencijoje, kurioje buvo pristatyta Šiaulių miesto ekonominio potencialo ir verslo aplinka.

Su diplomatiniais vizitais Šiauliuose lankėsi Moldavijos, Latvijos, Kinijos, Ukrainos, ambasadoriai.

Kinijos, Baltarusijos ir Norvegijos ambasadoriai ir jų patarėjai ekonomikos klausimais dalyvavo verslo ir pasiekimų parodoje „Šiauliai 2009“.

Jau ne vieneri metai bendradarbiavimas su užsienio miestais partneriais vyksta įmonių, įstaigų, organizacijų ar specialistų lygiu, kas labiausiai efektyvu. Pernai daug projektinio ir kitokio dalykinio bendradarbiavimo ryšių turėjome su Jelgavos, Etteno Leuro, Chmelnickio, Kristianstado, Pernu, Baranovičių, Omahos, Plaueno ir Frederisijos miestais.

Savivaldybės atstovai dalyvavo trijuose Baltijos miestų sąjungos organizuotuose renginiuose.

Garbės piliečiai

Tarybos 2009 metų rugsėjo 10 dienos sprendimu miesto Garbės piliečio vardas suteiktas choreografei, ilgametei Kultūros centro šokių ansamblio „Želmenėliai“ vadovei Aleksandrai Aldonai Masėnienei.

Už nuopelnus Šiauliams ir jų vardo garsinimą Garbės piliečio vardas iš viso yra suteiktas 30 asmenų. Deja, šeši iš jų yra mirę. Praėjusių metų balandį netekome iškilaus gydytojo ir piliečio Kazio Knizikevičiaus.

Nevyriausybinis sektorius

2009 metais mieste buvo užregistruota 800 nevyriausybinių organizacijų. Konsultacinės tarybos teigimu, iš jų veikiančių yra apie 400, o gerai dirbančių - apie 200.

Aktyviausios iš jų susijungė į skėtines organizacijas. Šiaulių nevyriausybinių organizacijų konfederacija jungia apie 80 organizacijų, o „Apskritasis stalas“ vienija virš 10 jaunimo organizacijų.

Nevyriausybinių organizacijų konfederacijos taryba, vadovaujama Stanislovo Karitono, savo praėjusių metų veikloje akcentavo savanorystės, kaip visuomeniškumo esmės, reikšmę,

į savanorišką veiklą orientuodama konfederacijos narius.

Nevyriausybinių organizacijų veiklai finansuoti 2009 metais iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 833 tūkst. litų, kurie metų pradžioje paskirstyti 180 projektų. Tačiau dėl biudžeto deficito projektų vykdytojams nebuvo pervesta dalis paskirtų pinigai - 51 tūkst. litų išskolinimą jiems turėsime gražinti šiemet.

Veiklos sritis	Skirta lėšų		Faktiškai apmokėta	
	Projektų skaičius	Tūkst. Lt	Projektų skaičius	Tūkst. Lt
Aplinkosaugos	12	20,0	11	19,0
Bendruomenės sveikatinimo	1	13,0	1	4,0
Kultūros	30	258,2	15	217,4
NVO	107	135,3	82	106,7
Kūno kultūros ir sporto	30	406,9	19	317,2
Iš viso:	180	833,4	128,0	664,3

Nevyriausybinių organizacijų gali nemokamai naudotis Savivaldybės salėmis bei atskirais atvejais joms suteikiamas transportas.

Praėjusių metų gegužę gražų savo veiklos 10 metų jubiliejų pažymėjo miesto Trečiojo amžiaus universitetas. Jo penkiuose fakultetuose kasmet vidutiniškai mokosi 400 vyresniojo amžiaus šiauliečių. Savivaldybė universiteto, kaip nevyriausybinio darinio, veiklą pagal savo galimybes remia ir finansiškai, ir suteikdama patalpas.

Šiauliečių bendruomeniškumą stiprina miesto gimtadienio šventė – Šiaulių dienos, į kurias atvyksta ir kitur gyvenantys šiauliečiai, iš kurių rato norėčiau išskirti Vilniuje aktyviai veikiantį Šiauliečių klubą, vadovaujamą miesto garbės piliečio profesoriaus Sauliaus Sondeckio.

Miestiečių pripažinimo yra sulaukusi šventė „Aš – mažasis šiaulietis“, organizuojama birželio 1-ąją, Tarptautinę vaikų gynimo dieną.

Daug šiauliečių dalyvavo aplinkos tvarkymo ir švaros darbų akcijoje „Darom 2009“. Džiugu, kad jų didžioji dalis buvo jaunimas.

Socialinė partnerystė

Miesto savivaldybė palaiko glaudžius bendradarbiavimo ryšius su daugeliu socialinių partnerių: Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais, Šiaulių pramonininkų asociacija, Šiaulių universitetu, kolegijomis, kūrybinėmis sąjungomis, vietos bendruomenėmis.

Turime dalykinius kontaktus su Šiaulių apskrities valstybine mokesčių inspekcija, Teritorine darbo birža, apskrities vyriausioju policijos komisariatu, kitomis mieste esančiomis valstybės ir apskrities pavaldumo įstaigomis ir organizacijomis.

Socialinės partnerystės, tarpžinybinio bendradarbiavimo aplinkybė tampa labai svarbia ekonomikos nuosmukio, kokį dabar turime, sąlygomis, sprendžiant paramos verslui, nedarbo, nusikalstamumo prevencijos ir kitas problemas.

Gyventojų aptarnavimas

Į Savivaldybės priimamąjį per 2009 metus kreipėsi 1.186 gyventojai: raštu - 708, tiesiogiai (asmeniniam priėmimui) – 478.

Interesantų priėmimo metu priėmė:

Meras Genadijus Mikšys – 126;

Mero pavaduotoja Alma Javtokienė - 36;

Mero pavaduotoja Daiva Matonienė – 80;

Administracijos direktorius Vladas Damulevičius – 82;

Administracijos direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai G. Mikučiauskas – 11;

Administracijos direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams D. Michalenko – 14.

Per praėjusius metus pareikštos 254 mero padėkos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus iniciatyva Taryba savo 2009 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. 333 iš dalies pakeitė Savivaldybės administracijos struktūrą: buvo panaikinti Sveikatos ir Civilinės ir darbo saugos skyriai, Sanitarijos skyrius, jį papildžius Miesto infrastruktūros ir buvusio Civilinės ir darbo saugos skyriaus specialistais, pertvarkytas į Viešosios tvarkos skyrių.

Administracijos aparatas (leistinas darbuotojų skaičius) per 2009-uosius sumažėjo 11 darbuotojų: nuo 287 iki 276.

Tarybos 2009 metų gegužės 28 dienos sprendimu buvo panaikinta Administracijos direktoriaus pavaduotojo infrastruktūrai pareigybė.

Mero atstovaujamoji veikla

Šiaulių miesto savivaldybė yra Lietuvos savivaldybių asociacijos narė. Nuo šios kadencijos pradžios aš esu asociacijos valdybos narys ir vadovauju Aplinkos ir energetikos komitetui. Komiteto kuruojami klausimai – komunalinis ūkis, būstas, šilumos ūkis ir kiti su energetika susiję klausimai, vandens ūkis, aplinkos apsauga, triukšmo valdymas – yra vieni iš aktualiausių visoms šalies savivaldybėms. Ypač daug ginčytinų klausimų ginant teisėtus savivaldos interesus iškyla bendraujant su Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija. Vadovavimas komitetui atima nemaža laiko, tačiau kartu suteikia galimybę tiesiogiai pateikti savo argumentus ir daryti atitinkamą įtaką svarbiais savivaldybių darbo klausimais.

Kartu su miesto Tarybos kolegomis Zenonu Buivydu ir Vidmantu Japertu esu Šiaulių regiono plėtros tarybos narys. Darbas joje praėjusiais metais tapo labai svarbus tuo požiūriu, kad per šią tarybą vyko Europos struktūrinių fondų lėšų, skirtų apskrities savivaldybėms, tarpinis planavimas.

Man tenka skirti nemaža laiko kontaktams su šalies ir tarptautinėmis sporto bei kitomis institucijomis siekiant tinkamai pasirengti sparčiai artėjančiam 2011 metų Europos vyrų krepšinio čempionatui bei 2012 metų penktosioms pasaulinėms “Sportas visiems” (TAFISA) žaidynėms.

2009 metais man teko 5 kartus vadovauti miesto delegacijoms įvairiuose tarptautinio bendradarbiavimo renginiuose. Balandžio mėnesį dalyvavau Prahoje vykusiame Europos miestų ir regionų vadovų susitikime.